

เอกสารผลงาน

เรื่อง

การบริหารจัดการแรงงานต่างชาติในประเทศมาเลเซีย

โดย

นางกาญจนา วงศ์สุวรรณ
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ 7

ผู้ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน 8 ว
สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ว 12.05.6
ก4258
2548

ห้องสมุดกระทรวงแรงงาน

10572

การบริหารจัดการแรงงาน

คำนำ

ประเด็นเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ เป็นประเด็นที่ทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และกฎหมายระหว่างประเทศ ปรัชญาการเคลื่อนย้ายแรงงานเกิดขึ้นทั่วโลก ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา ปรัชญาการเคลื่อนย้ายแรงงานก็ยิ่งชัดเจนมากขึ้น มีทั้งปัจจัยผลักดันจากประเทศต้นทาง และปัจจัยดึงดูดจากประเทศปลายทาง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานเพื่อก้าวไปสู่ชีวิตที่ดีกว่าในบ้านของตนเอง ปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นกระแสที่เกิดมาจากระบวนการโลกาภิวัตน์ ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เริ่มมีนโยบายผลักดันและใช้มาตรการที่เข้มงวดขึ้นในการบริหารจัดการกับแรงงานต่างชาติ รวมทั้งประเทศไทยด้วย

ในโอกาสที่ผู้เขียนได้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษา (ฝ่ายแรงงาน) สำนักงานแรงงานในประเทศมาเลเซียจนครบกำหนดวาระ 3 ปี ทำให้ได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติของประเทศมาเลเซีย ผู้เขียนมีความเห็นว่าแนวทางการกำหนดนโยบาย มาตรการการควบคุมแรงงานต่างชาติ ตลอดจนการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติของประเทศมาเลเซีย จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับกระทรวงแรงงาน ต่อการพิจารณาหาช่องทางในการขยายตลาดแรงงานของไทยและเรียนรู้ประสบการณ์จากประเทศเพื่อนบ้านอย่างประเทศมาเลเซีย เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การจ้างแรงงานต่างชาติของประเทศไทย โดยเฉพาะกับแรงงานต่างชาติจากประเทศ กัมพูชา ลาว และพม่า ต่อไป ดังนั้นผู้เขียนจึงได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัย เอกสารทางวิชาการ และประสบการณ์ที่ได้รับในขณะดำรงตำแหน่งดังกล่าว มาประมวลในภาพรวม วิเคราะห์ถึงเหตุผล ข้อดี ข้อเสียการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติของประเทศมาเลเซียไว้ในเอกสารผลงานฉบับนี้ เพื่อเป็นผลงานทางวิชาการอันเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินตำแหน่งนักวิชาการแรงงาน 8ว กลุ่มงานประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารผลงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทาง มาตรการการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติในประเทศไทย ตลอดจนผู้ประสงคจะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

กาญจนา วงศ์สุวรรณ

ธันวาคม 2548

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1	สภาพปัญหาและความสำคัญของการศึกษา	1
1.2	วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3	วิธีการศึกษา	4
1.4	ขอบเขตของการศึกษา	4
1.5	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสถานการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ

2.1	แนวคิดเกี่ยวกับการย้ายถิ่น	6
2.2	แนวคิดเกี่ยวกับการเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศ	11
2.3	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ	12
2.4	ทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการเดินทางไปทำงานในต่างประเทศของแรงงานไทย	14
2.5	ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.6	สถานการณ์การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศในปัจจุบัน	20

บทที่ 3

สภาพทั่วไปและสภาพตลาดแรงงานในประเทศมาเลเซีย

3.1	สภาพทั่วไปของประเทศมาเลเซีย	35
3.2	สภาพตลาดแรงงานในประเทศมาเลเซีย	42
3.3	ความต้องการแรงงานต่างชาติในประเทศมาเลเซีย	44
3.4	หน่วยงานรับผิดชอบ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างชาติ	47

บทที่ 4

นโยบายและมาตรการในการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติในประเทศมาเลเซีย

4.1	คณะกรรมการกำหนดนโยบายแรงงานต่างชาติของมาเลเซีย	57
4.2	นโยบายแรงงานต่างชาติของประเทศมาเลเซีย	57
4.3	มาตรการในการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติของมาเลเซีย	63
4.4	ทิศทางและแนวโน้มนโยบายแรงงานต่างชาติของประเทศมาเลเซีย	66

บทที่ 5	ผลกระทบจากนโยบายและมาตรการบริหารจัดการแรงงานต่างชาติของทะเลเซีย	
5.1	ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแรงงานต่างชาติในภาพรวม	68
5.2	ผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแรงงานไทย	71
5.3	แนวโน้มในอนาคต	80

บทที่ 6	บทสรุป และข้อเสนอแนะ	
6.1	บทสรุป	82
6.2	ข้อเสนอแนะสำหรับกรณีประเทศไทย	87

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- แผนที่ประเทศมาเลเซีย
- Memorandum of Understanding on The Recruitment of Thai Workers : MOU และคำแปล
- สารสำคัญของบันทึกความเข้าใจเรื่องการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานในประเทศมาเลเซีย
- สารสำคัญของหลักสูตรการฝึกอบรม Induction Course
- รายชื่อ Malaysian Training Provider : MTP ของประเทศมาเลเซีย
- รายชื่อสถานพยาบาลไทยที่ได้รับการรับรองให้ไปตรวจร่างกายสำหรับการเดินทางไปทำงานที่ประเทศมาเลเซีย
- รายชื่อ Training Center : TC ของประเทศไทยในการอบรมแรงงานก่อนเดินทางเข้าไปทำงานที่ประเทศมาเลเซีย
- รายชื่องานห้าม 134 อาชีพของมาเลเซีย
- รูปแบบและขั้นตอนของแรงงานไทยที่เดินทางเข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย
- ตัวอย่างสัญญาจ้างงานสำหรับการทำงานในประเทศมาเลเซีย
- ชื่อและที่อยู่ของสำนักงานแรงงานของมาเลเซียทั่วประเทศ

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนและรายได้ส่งกลับของแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานในงานต่างประเทศ	31
3.1 อัตราค่าจ้างในภาคอุตสาหกรรมการผลิตของมาเลเซียปี 2547	42-43
3.2 อัตราค่าจ้างโดยเปรียบเทียบของแรงงานต่างชาติ	43
3.3 จำนวนแรงงานต่างชาติในประเทศมาเลเซีย	45
3.4 จำนวนแรงงานต่างชาติแยกตามภาคการผลิต โดยเปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2545 กับ ปี พ.ศ. 2547	45
3.5 ปัจจัยผลักดันให้แรงงานต่างชาติเข้าไปทำงานในมาเลเซียโดยเปรียบเทียบ ระหว่างประเทศต่าง ๆ	46
3.6 บทลงโทษตามพระราชบัญญัติตรวจคนเข้าเมืองของมาเลเซีย	48
3.7 สารสำคัญของพระราชบัญญัติการจ้างงานของมาเลเซีย	49-50
3.8 สิทธิประโยชน์เงินทดแทนของแรงงานต่างชาติ	50
3.9 ประเทศต้นทางของแรงงานต่างชาติที่มาเลเซียอนุญาตให้ทำงานได้	51
3.10 อัตราค่าภาษีแรงงานต่างชาติที่มาเลเซียเก็บจากการนำเข้าแรงงานต่างชาติ	52
3.11 อัตราค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในการนำเข้าแรงงานต่างชาติจำแนกตามประเทศต้นทาง เข้าไปทำงานในประเทศมาเลเซีย	54
5.1 จำนวนนายจ้างและแรงงานไทยที่ทำงานในประเทศมาเลเซีย แยกตามรัฐ เปรียบเทียบ ปี พ.ศ. 2544 กับ ปี พ.ศ. 2548	72
5.2 จำนวนสถานประกอบการและแรงงานไทยในประเทศมาเลเซีย แยกตาม ประเภทกิจการและรัฐ	73
6.1 สรุปมาตรการป้องกัน ควบคุมแรงงานต่างชาติโดยเปรียบเทียบประเทศมาเลเซียและไทย	84-85

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
3.1 ขั้นตอนการนำเข้าแรงงานต่างชาติไปทำงานในประเทศมาเลเซีย	53